

Visziektenopvang in Nederland in perspectief.

MW. Ir. O.L.M. Haenen, Hoofd Sectie Visziekten van het Centraal Diergeneeskundig Instituut te Lelystad.

I Inleiding

De visteelt in Nederland wordt een steeds belangrijker bedrijfstak; dat weet een ieder. Regelmatig verschijnen er artikelen in dagbladen en tijdschriften over nieuw opgezette visteeltbedrijven.

Met name de meervalteelt staat erg in de belangstelling. Als gevolg van de groei van de visteeltsector werd in de Nota van staatssecretaris Ploeg van maart '85 reeds het belang aangeduid van een adequate opvang van de hierbij optredende problemen. In dit artikel zal het perspectief van visziektenopvang in Nederland toegelicht worden, gespiegeld aan de opvang van ziekteproblemen bij landbouwhuisdieren.

II Veterinaire opvang bij de sector landbouwhuisdieren

Bij de sector landbouwhuisdieren is reeds lang een georganiseerde veterinaire opvang bekend. Als een bedrijf een ziekte-uitbraak heeft wordt de dierenarts gewaarschuwd; deze gaat naar het bedrijf toe en tracht de problemen te verhelpen. De dierenarts verzorgt zo de 1e lijns opvang. Mogelijk is een uitgebreider diagnostisch onderzoek nodig, in een laboratorium. Deze 2e lijns opvang wordt dan veelal verzorgd door de Regionale Gezondheidsdiensten voor Dieren. Deze geeft de uitslag van het onderzoek door aan de dierenarts, die vervolgens tot een diagnose kan komen en een geschikte therapie kan voorschrijven. Komt een bepaald ziekteprobleem herhaaldelijk voor en is het een probleem, dat door de

dierenartsen en gezondheidsdiensten zelf niet kan worden opgelost, dan kan er soms een uitgebreid onderzoek aan worden besteed. Dit vindt o.a. plaats op het Centraal Diergeneeskundig Instituut in Lelystad, dat hiermee de 3e lijn verzorgt.

Het Centraal Diergeneeskundig Instituut ressorteert onder de Directie Landbouwkundig Onderzoek van het Ministerie van Landbouw en Visserij. Als belangrijkste taken van het instituut zijn aan te merken:

1. Het verrichten van onderzoek in verband met:
 - voorkoming en bestrijding van dierziekten
 - door de Overheid voorgeschreven diagnostische taken
 - import en export van dieren en dierlijke produkten
 - milieuproblemen
 - aspecten van het welzijn van dieren;
2. Het ontwikkelen, eventueel produceren en in voorraad houden van diagnostica, sera en entstoffen ten behoeve van de dierziektebestrijding in binnen- en buitenland;
3. De kwaliteitscontrole van diergeneesmiddelen en van veterinaire bestrijdingsmiddelen;
4. Het meewerken aan het oplossen van bijzondere praktijkproblemen;
5. Veterinaire begeleiding van landbouwhuisdieren van instituten gelegen in Oostelijk Flevoland, die ressorteren onder het Ministerie van Landbouw en Visserij;
6. Productie van bepaalde proefdieren, zowel voor eigen gebruik als voor derden;
7. Bijdragen aan de ontwikkelingssamenwerking;
8. Begeleiden van de regionale Gezondheidsdiensten voor Dieren (als referentie-instituut).

III Veterinaire opvang bij de sector visteelt

Met de ontwikkeling van de sector visteelt in Nederland wordt druk aan een hulpverlenende sector op ziektegebied gewerkt.

Reeds enkele jaren bestaat de Werkgroep Veterinaire Aquacultuur, die bestaat uit een groep praktiserende dierenartsen, die zich speciaal richt op visziekten. Middels lezingen, praktica visziekten en excursies op speciaal georganiseerde themadagen tracht men inzicht te verkrijgen in de praktijkproblemen van visteeltbedrijven en de juiste aanpak van deze problemen. In Nederland zullen dierenartsen, evenals bij de warmbloedigen, de 1e lijn van de visziektenopvang voor hun rekening nemen; zij bezoeken de bedrijven op verzoek en trachten zelfstandig het probleem op te lossen. Naast de dierenartsen is de Gezondheidsdienst voor Dieren te Bostel actief in de 2e lijn; deze determineert zonodig uit vissen geïsoleerde bacteriën; speciaal in de regio Zuid-Nederland wordt hiervan gebruik gemaakt. De 2e lijn zal echter in de nabije toekomst voornamelijk opgevangen worden door de Sectie Visziekten van het Centraal Diergeneeskundig Instituut te Lelystad.

Deze Sectie Visziekten werd in september 1985 gestart door middel van het aanstellen van ondergetekende. Reeds 1,5 jaar wordt aan de opbouw van een diagnostisch lab gewerkt. Binnen afzienbare tijd zal hier een diagnose gesteld kunnen worden op basis van sectie, histopathologie, bacteriologie, parasitologie, virologie en wateronderzoek. Met name de virologie vraagt nog de nodige aandacht alvorens deze unit functioneel is. Zodra het volledige diagnostische pakket in huis is zal dit via publicaties gemeld worden.

3e Lijns onderzoek zal in de toekomst o.a. op het Centraal Diergeneeskundig Instituut gerealiseerd worden.

IV Certificering van visteeltbedrijven ten behoeve van de export

Aan de organisatie van een door de Overheid uitgevoerde bedrijfs-certificering van visteeltbedrijven wordt momenteel ook gewerkt.

Berichten hierover kunt u tegemoet zien. Tot op heden was er geen georganiseerde controle van visteeltbedrijven ten behoeve van import en export van levende vis in Nederland, in tegenstelling tot de meeste andere Westeuropese landen.

V Vertegenwoordiging

1e lijn

Werkgroep Veterinaire Aquacultuur
Voorzitter: drs. P.J. Werkman
Ringweg Kruiskamp 68
3814 TE AMERSFOORT
(033-721827 praktijk/943142 privé)
Secretaris: drs. W.J.W. de Wijs
De Berkte 4
4891 RC RIJSBERGEN
(01606-1333 praktijk/3183 privé)

Andere praktizerende dierenartsen die zich richten op visteelt.

2e lijn

Gezondheidsdienst voor Dieren
Molenwijkseweg 48
5282 SC BOXTEL
(04116-73951)

Centraal Diergeneeskundig Instituut
Sectie Visziekten
Mw. Ir. O.L.M. Haenen
Edelhertweg 15, Postbus 65
8200 AB LELYSTAD
(03200-73911)